

GAZETA LWOWSKA

Wychodzi codziennie o godzinie 4 po południu z wyjątkiem świąt i niedziel.
Numer pojedynczy kosztuje w miejscu 5 centów, pocztą 7 centów.
Biuro Redakcyi i Administracyi ulica Wałowa Nr. 29.

Przenumerata z przesyłką pocztową wynosi rocznie 16 zł., półrocznie 8 zł., kwartalnie 4 zł., miesięcznie 1 zł. 35 ct. W miejscu rocznie 12 zł., półrocznie 6 zł., kwartalnie 3 zł., miesięcznie 1 zł.
Przewodnik naukowy i literacki, dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” otrzymują cało- i półroczni abonenci bezpłatnie, jednakże ci tylko, którzy przenumerują od 1 stycznia do końca czerwca, lub od 1 lipca do końca grudnia, ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. — Przewodnik przenumerowany osobno kosztuje 4 zł.

Jednorazowe inseraty obliczają się po 7 cent. kilkorazowe po 6 ct. od miejsca jednego wiersza.

Listy należy frankować. Reklamacye otwarte wolne są od opłaty.

Zaproszenie do przedpłaty.

W miejscu: Za II półrocze 6 zł.; za III ćwierćroczne 3 zł., za lipiec i każdy następny miesiąc 1 zł.
Pocztą: Za II półrocze 8 zł.; za III ćwierćroczne 4 zł.; za lipiec i każdy następny miesiąc 1 zł. 35 ct.

Przenumeratorowie półroczni (którzy przenumerują od 1 lipca do końca grudnia) otrzymują „Przewodnik naukowy i literacki” dodatek miesięczny do „Gazety Lwowskiej” bezpłatnie; ćwierćroczni zaś i miesięczni za dopłatą, pierwsi 75 ct., drudzy 30 ct. Przewodnik przenumerowany osobno kosztuje półrocznie 2 zł., ćwierćrocznie 1 zł.

W celu ustalenia nakładu, prosimy o nadesłanie przedpłaty przed upływem miesiąca czerwca, gdyż w przeciwnym razie nie moglibyśmy uzupełnić brakujących numerów Gazety.

CZEŚĆ URZĘDOWA

Jego Excellencya Pan Namiestnik zamianował konceptistów Namiestnictwa: Józefa Arvaya, dra Zenona Korotkiewicza, Juliana Szumlańskiego, Gustawa Mauthnera i Tadeusza Szawłowskiego, komisarzami powiatowymi; zaś praktykantów konceptowych Namiestnictwa: Mierosława Szeligowskiego, Bronisława Wajdowicza, dra Zygmunta Lenczewskiego, Seweryna Chrzaszczewskiego i dra Piotra Dobrzańskiego, konceptistami Namiestnictwa.

Jego Excellencya Pan Namiestnik przedniósł komisarzy powiatowych: Henryka Sitkiewicza z Namiestnictwa do Rudek, Józefa Wołoszyńskiego z Zbaraża do Wadowie, Juliusza Majewskiego z Nadwórny do Bohorodczan, Szezęnego Liwickiego z Bohorodczan do Nadwórny, Gustawa Hausknechta z Sokala do Żydaczowa, Wiktora Sliwińskiego z Wadowie do Tarnowa, Norberta Lorseha z Mościsk do Brzeżan, Ignacego Czerkawskiego z Brzeżan do Stanisławowa, Seweryna Bańkowskiego z Namiestnictwa do Mościsk, Franciszka Roderera z Pilzna do Drohobycza, Henryka Biełaszeewskiego z Drohobycza do Kałusza, Józefa Arvaya z Żydaczowa do Sokala; dalej konceptistów Namiestnictwa: Henryka Linka z Myślenie do Pilzna, Wincentego Pola z Chrzanowa do Liska, Seweryna Chrzaszczewskiego z Kossowa do Zbaraża, adjunkta powiatowego Józefa Majewskiego z Chrzanowa do Myślenie i konceptistę dr. Zygmunta Lenczewskiego z Husiatyna do Kossowa; nareszcie praktykantów konceptowych Namiestnictwa: Mikołaja Poradowskiego z Przemyśla do Lwowa, Stanisława Kwiatkowskiego z Grybowa do Sanoka, Jerzego Piwockiego ze Lwowa do Przemyśla, Józefa Zaleskiego z Mościsk do Brzeska, Michała Bartoszewskiego ze Lwowa do Mościsk, Zdzisława Gęperta z Brzeska do Grybowa, Juliana Marzuciorossa z Krosna do Lwowa i Wincentego Kauckiego ze Lwowa do Krosna.

CZEŚĆ NIURZĘDOWA

Lwów, dnia 21 Czerwca.

W sprawie ugodowej wola gabinetu Tiszy powinna być w tej chwili dla większości parlamentu węg-

ierskiego, jeżeli nie więcej to przynajmniej tak samo rozstrzygająca jak przed rokiem. Większość nie może doprowadzić do takiej ostateczności, ażeby Tisza widział się spowodowanym złożyć tekę, a tem samem wywołać przesilenie bardzo trudne, trudniejsze może od wszystkich, które Węgrzy przebywali w ostatnich latach. Gabinet Tiszy nie powstał pod hasłem ugody, t. j. ugoda nie była i nie jest jego wyłącznym zadaniem. Kiedy dokonywała się koalicja parlamentarna, która pozwoliła naczelnikowi opozycji ująć ster rządów, Węgrzy mieli na oku głównie wielkie zadanie reformy wewnętrznej, od której właściwie zawisło powodzenie ekonomiczne i polityczne w najbliższej przyszłości. Zmiana stypulacyj ugodowych mogła ułatwić to zadanie, ale nie rozwiąże go całkowicie nawet w takim razie, gdyby wszystkie pretensje węgierskie zostały w zupełności przyjęte. Otóż ta reforma wewnętrzna, to główne zadanie koalicyjnego gabinetu Tiszy spoczywa dotąd w skutek zwłoki w załatwieniu ugody. Sejm węgierski uchwalił dotąd tylko ustawę o wydziałach administracyjnych, a to stanowi dopiero pierwszy, weale nie najtrudniejszy krok w drodze do wytkniętego celu. Patrząc na dzisiejszą konstelację stosunków, niepodobna nawet przewidzieć, jaki gabinet mógłby po ustąpieniu Tiszy prowadzić dalej dzieło reformy bez obawy, że niezbędna do tego celu koalicja stronnictw rozbije się zupełnie, a w jej miejsce powstanie dawny rozstrój. Tisza musi zatem być u steru utrzymany, jeżeli parlament nie chce zniszczyć celu wytkniętego uroczystie koalicji stronnictw.

Gambetta odgraża się w parla-

mencie, że w przyszłych wyborach z urny wyborczej wyjdzie 400 republikanów, a więc o 100 więcej aniżeli przy wyborach zeszłorocznych. Przysłowie mówi, że pycha wyprzedza zawsze upadek, a z groźby tej przebija się wielka duma. Prezydent republiki, marszałek Francyi, zwycięzca w kilku bitwach, jednym słowem osobistość tak wysoka jak Mac-Mahon, miałby w Francyi mieć mniejsze znaczenie aniżeli Gambetta, który sam jeszcze uważa siebie za niezdolnego do prezydentury i zasłania się sędziwym Thiersem? A sprawa o nowych wyborach została właśnie tak postawioną, że kraj ma wybierać między marszałkiem Mac-Mahonem a Gambettą. Marszałek bowiem wyraźnie zaapelował do kraju w ostatnim mesażu, a Gambetta apeluje nieustannie z manifestów poselskich, z łamów własnego organu i z trybuny parlamentarnej. Wysuwa on wprawdzie osobistość Thiersa naprzód, ale czyni to tylko dla pozorów, zasłania się doświadczeniem i powagą wielkiej znakomitości politycznej. Thiers jedynie mógłby współzawodniczyć z marszałkiem Mac-Mahonem przy wyborach, ale w takim razie musiałby zapowiedzieć to współzawodnictwo głośno i otwarcie, czego dotąd nie uczynił i na co się nie zanoszą. Można nawet przypuścić, że Thiers będzie tylko biernym świadkiem walki wyborczej, jeżeli strona republikańska prowadzić ją będzie środkami, które przebijają się z dzisiejszych mów republikańskich. Wszakże Gambetta wyraźnie posądził rząd o zamiary wojenne wobec Włoch i Niemiec, nazwał nawet rozwiązanie Izby deputowanych wstępem do wojny. To nie jest już przesada, dająca się usprawiedliwić chwilową namiętnością

Z Tatr i Podtatrza.

Gimnazjum w Nowymtargu. Prof. Karola Kolbenheyera książeczka: *Die hohe Tatra*. Tęgoż mapa Tatr. Roczniki węgierskiego Towarzystwa karpackiego. Łuczywna. Kopanica.

(Dokończenie.)

Po zawiązaniu się węgierskiego Towarzystwa karpackiego (10go sierpnia 1873) w Szmeksie utworzyło się i u nas Towarzystwo tatrzańskie (dn. 31 grudnia 1873 r. w Nowymtargu). Oba Towarzystwa wydają *Roczniki*, węgierskie w języku węgierskim i niemieckim razem, a nie w dwu osobnych wydaniach, coby niezawodnie było lepiej, i niezawodnie z mniejszym połączone kosztem, bo Węgrzy mieliby książkę w języku swoim, a niemiejący po węgiersku książkę niemiecką. Ze wydawnictwa te przyczyniają się do rozszerzenia znajomości Tatr, rozumie się samo przez się, aczkolwiek niektóre z rozpraw w tych publikacjach nie odnoszą się do Tatr lub Podtatrza, albo ich tylko z daleka dotykają. Do tych ostatnich należy w Rocznikach Towarzystwa węgierskiego rzecz o Kralowej Hali; Karpaty w względzie pomologicznym do historii; Towarzystw alpejskich; stosunki geologiczne i hydrograficzne Braniska; badanie chemiczne źródła tryskającego w Rame-Herle'm. Reszta rozpraw zajmujące uierz i nowe zawiera szczegóły o Tatrach. Nikt też nie pominie tych roczników, ktokolwiek zajmuje się studjowaniem tych gór. Każdy członek Towarzystwa otrzymuje je bezpłatnie; wkładka roczna dla członków jest bardzo skromna, wynosi bowiem tylko 2 zł. rocznie.

Dobra mapa należy dzisiaj do niezbędnych przyborów u każdego podróżującego nie tylko dla nauki, ale nawet dla zabawy. Jest ona tem potrzebniejszą w górach. Co do Tatr atoli, dobra i cały obszar tych gór o-

bejmująca mapa należy jeszcze do niespełnionych zyczeń. Najlepiej zarządzą tej potrzebie podobno sekeye nowo wychodzącej mapy austriacko-węgierskiej monarchii, według najnowszych zdjęć nazjumu (*terrain*) przez mapistów sztabu generalnego. Atoli nim się te pojawią, posługiwać się trzeba sekeyami specjalnej mapy Węgier, wydanej w wojskowym zakładzie geograficznym w Wiedniu; mapą prof. Karola Kolbenheyera wydaną 1876 r. przez karpackie Towarzystwo węgierskie; i dwiema mapami z słownictwem węgierskiem, wydanemi przez król. drukarnię w Peszeie. Mapa Kolbenheyera, litografowana u Edw. Klimka w Bielsku, zrysowana w rozmiarach 1:100,000, obejmuje obszar zakreszony linią obwodową, idącą od Witowa do Magóry spiskiej, a od Hradku do miasteczka Popradu. Zatem nie znajduje się na niej największa część Podhala nowotarskiego, orawskiego i lipitowskiego, całe zachodnie skrzydło Tatr i północna część Podhala spiskiego. Według napisu, mapa ta ma być rysowana według oryginalnych zdjęć sztabu generalnego. Kopie fotografowane dawnych zdjęć wojskowych wschodniej części Tatr, które posiada węgierskie Towarzystwo karpackie, i które zarząd tego Towarzystwa z niepospolitą uprzejmością mnie także do studyowania na dłuższy czas był pożyczony, lepiej wykonane sekeye fotografowane dóbr Szañar i Poronina, będące własnością p. Adama Uznańskiego, mogły w części posłużyć p. Kolbenheyerowi za źródła do zrysowania jego mapy. Miał on atoli także u siebie fotografowaną kopię mapy Tatr, zrysowanej przez mapistę Aleks. Loschana, a będącej własnością komisji fizyograficznej w krakowskiej Akademii umiejętności, dotąd niewydanej, przewyższającej dokładnością rysunku o wiele mapę Kolbenheyera, obejmującej także daleko większy obszar. Porównując z sobą obie te mapy, mapa Kolbenheyera na pierwszy rzut oka wydaje się być tylko kopią mapy Loschanowej. Przytem na mapie Kolbenheyera nazwy czysto słowiańskich osad na Spizu, szczy-

tów i stawów w wschodniej części Tatr, podane są w tłumaczeniu węgierskiem, w nawiasie tu i ówdzie dodana jest nazwa po niemiecku lub objaśnienie niemieckie na brzegu mapy. Wspomnieć jeszcze należy, że wiele pomiarów na Podhalu nowotarskiem wpisanych na mapie Kolbenheyera, z nikąd inąd nie może pochodzić, jak z mapy Loschana. Mimo to, mapa ta jest dotąd jedną z najlepszych. Cena bardzo mierna, bo nienaklejona kosztuje tylko 60 ct. Polecamy ją wszystkim zwiedzającym Tatr.

Roku zeszłego wydał prof. Kolbenheyer także rodzaj przewodnika do Tatr (*Die hohe Tatra*). Książeczka ta jest obok książki Fuchsa, najlepszą z dotąd napisanych w języku niemieckim o Tatrach.

A teraz jeszcze słówko o naszym Podhalu. Już przed ośmiastu laty mówiono na Podhalu o potrzebie założenia jakiejś szkoły średniej w Nowymtargu. Byli też ludzie dobrej woli, którzy sami chętnie chcieli przyłożyć ręce do tak pożądanego i pożytecznego dzieła. Atoli sprawa ta dostała się na nie-szczęście w ręce nie bardzo pilne i gorliwe. Sprawa ugrzęzła niewiadomo gdzie i jak, i poszła prawie w zapomnienie. Atoli chęć do nauki u górali w ogóle, znaczna odległość Krakowa i Sącza od Nowegotargu, a co większa, trudność utrzymania się biednego góraleczyka w obu tych miastach, coraz więcej dająca się czuć potrzeba nauki obszerniejszej od tej, którą się obecnie wynosi ze szkół ludowych, i nie jeden inny jeszcze powód każą tylko ubolewać nad tem, że myśl założenia w Nowymtargu szkoły średniej nie przyszła do skutku. Sam dekanat nowotarski liczy przeszło 51.000; a nie ulega najmniejszej wątpliwości, że także przytykające części dekanatów makowskiego, tymbarskiego i łackiego, dostarczyłyby tej szkole niemałej liczby uczniów i chętnieby korzystały z tego dobrodziejstwa. Łatwość widywania się rodziców z dziećmi, gdyby je zamiast w Krakowie lub w Sączu, w Nowymtargu w szkole mieć mogli,

łatwość dostarczania im żywności i innych potrzeb, bez znacznego zmieniania sposobu życia, łatwość przybywania dzieci na święta do domu, są to niezawodnie okoliczności, przemawiające mocno za potrzebą założenia średniej szkoły w Nowymtargu. Słychać, że tę sprawę znowu poruszono i że w lepszych niż dawniej znajduje się rękach. Należy się spodziewać, że również samo miasto Nowytarg, jak cała okolica, dla której szkoła ta byłaby niemałym dobrodziejstwem, zrozumie własny interes i chętnie przyczyni się do uskutecznienia tego dzieła. Są wszakże ludzie, którzy nie znając toku takich spraw, chcieliby mieć pierwój zapewnienie od rządu, co do bytu szkoły, nim sami przyczynią się do jej powstania. Tak mówić i dziakać, znaczy powstanie szkoły z góry uczynić niemożliwym. Niechaj tym będzie wiadomo, że od nich pierwsze musi wyjść oświadczenie, że oni a nie rząd, pierwszy uczynić muszą krok, a ten ze względu na słuszenie spodziewany udział całego Podhala nie byłby zupełnie uciążliwy, właśnie na Podhalu. Bo o cóż chodzi? Otóż o wzniesienie gmachu szkolnego, odpowiadającego dzisiejszym potrzebom nauki i o wewnętrzne jego urządzenie. To jest krok pierwszy i konieczny. W Nowymtargu wzniesienie gmachu szkolnego, jak najlepiej urządzonego, nie będzie kosztowało tyle, co w większym mieście, a przy spodziewanym współudziale całej okolicy ciężar ten nie spadnie na sam Nowytarg; rozdzielony nie będzie dla nikogo uciążliwym. Zresztą i tam znajdują się miłośnicy oświaty ludowej, którzy wesprą tak pożyteczne dzieło. Jeżeli jednak ma się coś stać, to wziąć się gorąco do dzieła i nie odkładać sprawy z miesiąca na miesiąc, z roku na rok, nie zwalać jej z jednego na drugiego. I tak już szkoda, że odkąd sprawę tę na nowo poruszono, upłynęło bezowocnie pół roku. Życzymy, aby te uwagi nie były głosem wołającego na puszczy.

XXX.

SPRAWY ZAGRANICZNE

(Z francuskiej Izby deputowanych.)

W sprawozdaniu z posiedzenia francuskiej Izby deputowanych z dnia 16 b. m. podaliśmy mowę Gambetty tylko w bardzo krótkim streszczeniu. Dla tego wracamy dziś do niej. Gambetta jak wiadomo, zabrał głos po ministrze Fourton, którego mowa znana już czytelnikowi. Gambetta zaczął od ironicznej uwagi, że minister wbrew swemu przyrzeczeniu mówił długo, on (Gambetta) chce tylko odpowiedzieć na słowa, które się odnosiły do jego osoby. „Przyjęty przezemnie w roku 1869 program był podług ministra jedną z przyczyn, które wywołały akt z 16 maja. Szanowną osobę marszałka chcę przeciwstawić mnie, prostemu obywatelowi, jest to brak uszanowania. Ale w zastawioną łapkę nie dał się nikt zwoić a kraj wie, że skoro wybijie godzina, w której prezydentowi republiki trzeba będzie dać następcę, następcą tym będzie ów sławny starzec, który wyświadczył krajowi tak wielkie usługi. (Przerwa na prawicy.)

Prezydent Grévy: Nie mogę na to pozwolić, aby odzywano się do mowy w obraźliwy sposób.

Paweł de Cassagnac: Mowa zwrócił się z obraźliwymi słowami do mniejszości a prezydent okazał się współwinnym. (Hałas na lewicy.)

Prezydent odpowiada, że słowa te może tylko wzgardzić.

Paweł de Cassagnac: Zwracam panu prezydentowi tę wzgardę.

Prezydent oświadcza, że się jeszcze nigdy nie zdarzyło, aby sam prezydent był przedmiotem obrzydliwych i proponuje, aby Cassagnacowi wyrażono naganę. Izba zgadza się na to.

Gambetta mówi dalej, że jeżeli trzeba będzie postawić kandydata do prezydentury, będzie nim ów maż, który na d. 26 maja został stracony. (Zywe oklaski na lewicy i w lewym centrum.) Minister sam poruszył kwestję ustąpienia prezydenta republiki a kraj przyjął dymisję Mac Mahona! (Głośne oklaski na lewicy.) Cóż zrobiło ministerstwo? Pierwszym jego czynem było odroczenie Izby na jeden miesiąc, aby zyskać na czasie, zaprowadzić zmiany w administracji i przygotować kandydatury oficjalne. Minister spraw wewnętrznych występuje jako „zbawca“ konstytucyj! Przepuściwszy, że przyjął władzę aby rozwiązać te zadanie i że szczerze wmawia w siebie, iż w tym kierunku pracuje, czyż można to samo powiedzieć o jego kolegach? Któż pozwoli wzmówić w siebie, że książę Broglie rozkochał się naraz w instytucjach republikańskich? Któż uwierzy, że pan Brunet, który jest znany jako bonaparysta, zasiadł w gabinecie, aby ocenić republikę? Wszyscy ministrowie z 16 maja są mniej lub więcej nieprzyjaciółmi republiki. (Oklaski na prawicy.) Większość Izby deputowanych nie myśli zgoda o podburzaniu kraju, przeciwnie usiłuje uśmierzyć panujące oburzenie. (Hałas na prawicy.) Jeśli rozwiązanie zostanie uchwalone, co jeszcze nie jest pewnem, to rząd powinien się mieć na baczności a ministerstwo nie powinno się narażać na zarzut, że zamysła skasować powszechne prawo wyborcze. (Nowy hałas na prawicy.) Izbę tę spotyka zarzut, że nie robiła i nie przeprowadziła żadnych reform, ale zapomniano o tem, że senat przeskądzał najmniejszej reformy: gdyby Izba miała do czynienia z gabinetem, któryby był złożony z republikanów, możnaby z nim się układać. Zarzucano Izbie, że tak wiele wyborów uznawała za nieważne, ale zapomniano o tem, że otrzymała od kraju zlecenie, aby przywróciła szczerą powszechną prawo wyborcze (oklaski na lewicy) i że kraj tak dobitnie objawił swe zapatrywanie, iż mniejszość schowawszy się za szpadę marszałka, chwyciła się pozorów koniecznej obrony pokoju i społeczeństwa. Jak sprzymierzeni w ukryciu sami z siebie śmiać się muszą! Co do celów swych nie są oni bynajmniej z sobą zgodni. Jedni chcą dożywułej prezydentury marszałka Mac Mahona; inni uważają marszałka za drugiego Monka, inni znowu mają nadzieję mianowania księcia Aumale namiestnikiem. Aby cel ten osiągnąć, trzeba mieć za sobą powszechne prawo wyborcze, ale tak nie jest! Jest jeszcze inna partya, bonaparytyści, którzyby chcieli uratować społeczeństwo za pomocą batalionu strzelców!

Paweł de Cassagnac: Dwóch żandarmów wystarczy na pana.

Prezydent: Przeciw panu Cassagnacowi wyczerpałem wszystkie środki i oddaję go dla tego na wzgardę publiczną.

Gambetta: W partyi bonaparystowskiej są ludzie, którzy chcą posunąć się do ostateczności. W zachwiałym sposobie wzywają do naruszania ustaw, gabinet cierpi polemikę o 2 grudnia i wpada w podejrzenie, iż się da użyć za narzędzie nowego zamachu stanu. Ale gabinet wie, jak takie wieści zaszkodzić mogą militarnej wielkości kraju a wobec powszechnego prawa pobore-

go, które całą młodzież pociąga do armii, byłoby po armii i Francji, gdyby się gabinet dał użyć za narzędzie do zamachu stanu. Takiego skandalu nie można dłużej cierpieć. Położywszy przyścisł na zachcianki bonaparystów, zmierzające do zamachu stanu, obwinia Gambetta rząd z 16 maja o klerikalizm.

Decazes oświadcza, że stosunki Francji z granicą są, jak przedtem, przyjaźielskie. Izba odroczyła dalsze rozprawy do poniedziałku.

(W obozie tureckim.)

Korespondent *Fremdenblattu* tak opisuje swój pobyt w obozie tureckim, pod Szumłą.

„Widok pod Szumłą jest bardzo ciekawy. Niezliczone białe kształtne namioty, pomiędzy którymi tu i owdzie wznoszą się zielone, należące do wyższych oficerów, rozłożone są grupami na szerokiej dolinie, w amfiteatrze gór utworzonym przez naturę. Odgłos trąby rozlegający się na wszystkie strony, przerywa spokój pięknego wieczora letniego, a z wszystkich stron przyspieszonym krokiem nadbiegają ludzie, aby z namiotów kuchennych, położonych po lewej stronie drogi, odebrać swe racje. Ponieważ to właśnie piątek, więc każdy dostaje jeszcze t. z. *pilaw*, strawę z gotowanego ryżu z odrobiną siekanego mięsa baraniego. W zwykłym dniu dostaje żołnierz tylko „*chaba*“ to jest ryż, wodę i tłuszcz, na śniadanie i obiad. Do tego dają bochenek chleba ważący pół oki, na każdego żołnierza dziennie. Szumla nie tylko przez naturę ale i przez ręce ludzkie jest dobrze ufortyfikowaną, a podług zdania wielu, jest wprost do niezdobywania. Tak się przynajmniej zdaje na pierwszy rzut oka. Podług mego zdania, może ona pomieścić wygodnie wielką armię. Nie chcę mówić o liczbie żołnierzy, o stanowisku dział i w ogóle o stanowiskach armii, gdyż to jest rzeczą szpiega, za to pozwolę sobie powiedzieć kilka słów charakterystycznych ogólną postawą tej armii. Żołnierze wszędzie mi się bardzo podobali. Mogę to powiedzieć o wszystkich, o Egipcyanach w Warnie, Arabach w Ruszczuku, o mieszanych rasach w Szumli, o kawalerji, piechocie i artylerji. Wszędzie widziałem krępych, barczystych, cierpliwych i posłusznych żołnierzy. Mają i oni swe wady, ale ich największa zaleta polega na nadzwyczajnej trzeźwości. W wielkim obozie, który nie wiem ile obejmuje ludzi, przekupnie wódki po prostu się zrujnowali, gdyż nie mogli sprzedać. Widziałem różne armie, ale nie widziałem wojska któreby posiadało taką cnotę. Pod tym względem następuję im bardzo nasi przyjaciele za Dunajem. Widziałem niedawno na kolei w drodze do Bukaresztu, siedmiu pijanych żołnierzy rosyjskich a oficerowie nie zwracali na to wcale uwagi. Tyle o prostym żołnierzu tureckim, który jest dla armii wyborynym materiałem surowym. Ale prości żołnierze nie stanowią jeszcze armii. Oficerowie nie robią dobrego wrażenia, w części dla tego, że od niedawna znajdują się na swych stanowiskach, (na trzech jest zwykle dwóch wziętych z pomiędzy prostych), w części zaś dla tego, że nie mają w sobie nic „gentelmańskiego“, co u oficerów europejskich jest właściwą cechą. Wielu z oficerów sułtańskich, zdaje się być prostakami, których zepsuto. Używają oni bardzo dużo *masticzu* i piją niezliczoną liczbę czarnej kawy. Masticz jest to naśladowanie absyntu i jeszcze bardziej zabójczy w skutkach, muszą jednak przyznać, że nie widzieli ani jednego oficera w pijanym stanie. Środki sanitarne zarządzane w obozie są dobre, a publiczna przyzwoitość żołnierzy mogłaby dla innych armij służyć za przykład. Naczelna komenda stara się o to, aby w obozie utrzymano czyste powietrze. Zato o szpitalach nie mogę tego powiedzieć. O lekarzach w właściwym tego słowa znaczeniu nie może być mowy, w narodzie wierzącym w fatalizm. Dwóch lekarzy angielskich chciało zaprowadzić pewne ulepszenia w szpitalach, których stan jest nad wyraz okropny, ale napotkali na nieprzezwyciężone przeszkody, mianowicie z strony lekarzy tureckich. W obozie grasuje strasznie skorbuc, mimo że władze, naturalnie nie bez przyczyny, zaprzeczają temu, mogą jednak z przyjemnością donieść, że od czasu, gdy przedstawienia doktora Roy'a, co do potrzeby roślinnych potraw dla żołnierzy, odniosły u Savfeta haszy pożądany skutek, choroba ta znacznie się zmniejszyła. Dziś byłam w prywatnym namiocie doktora, gdy przyjmował swych pacjentów. Przytem byłam świadkiem szczególniejszego experimentu. Dwóch podoficerów stało u wchodu i wpuszczało przez dwie godziny jednego człowieka po drugim. Doktor siedział na puldnie medycynej, macał puls i zapisywał lekarstwa. Dwóch krajowych asystentów lekarskich, stojących za nim, podawało pigułki lub płyn stosownie do tego, co doktor zapisał. Od czasu do czasu, gdy się okazały oczywiste symptomy febrji, posyłało chorych do szpitala, ale większą część załatwiano na miejscu. Pewien żołnierz przyszedł z bólem zębów. Na dany znak przyskoczył jeden z lekarzy tureckich, chwycił za obęgi kowalskie, stanął za swym żołnierzem, objął go

lewą ręką, jak gdyby go chciał udusić. W jednej chwili, leżał na ziemi w przeciwnym kierunku namiotu główny zęb trzonowy, tak zdrowy jak kieł młodego słonia. Pacjent, który przy operacji nawet nie drgnął, zrobił pokornie uwagę, że to pewnie nie ten zęb, gdyż chorey zęb ciągle go jeszcze boli. „*Haide, haide* (precz, precz) zakrzyknął operator, wypychając go z namiotu. Następnie usiadł spokojnie na swem miejscu, zapalił świeży papierosa i grzecznie podał mi obęgami, żarzący się jeszcze węgiel.“

(Sprawa unitów w parlamencie angielskim.)

Łatwo było można przewidzieć, że ogłoszone niedawno sprawozdania konsulów angielskich o prześladowaniu unitów w Chełmskim staną się przedmiotem rozpraw parlamentarnych. W głównych zarysach jest ta sprawa już od dawna, znana z sprawozdań dziennikarskich, ale rozprawy parlamentarne wykryły bardzo wiele szczegółów nieznanych. Gdy ogłoszono zbiór depesz telegraficznych, uderzył zaraz brak rządowych odpowiedzi urzędu spraw zagranicznych.

Lord Stanley of Alderley skorzystał z tej okoliczności, i na posiedzeniu Izby lordów 15 b. m. wytknął ten brak, zarzucając rządowi Gladstona, że zachowywał w sprawie tak ważnej zupełne milczenie. Lord Stanley nadmieniał przy tem, że p. Gladstone ówczesny szef gabinetu, niechętnie przyjmował raporty o cierpieniach katolików w Polsce, albowiem należało im do kościoła zniawidzonego przez lorda. Jest to zanadto anachronistyczne przedstawienie stanu rzeczy ze strony lorda Stanleya. Nienawiść Gladstona ku kościołowi rzymskiemu datuje się bowiem z daleko późniejszych czasów. Ważniejszym jest ten ustęp mowy lorda Stanleya, w którym mowa nadmieniał, że pokojowo usposobiony Granville nie uważał za stosowne wystąpić surowo przeciw prześladowaniu unitów. W ciągu dalszej debaty przypomnieli lord Ripon, że najważniejsze wypadki w Polsce odegrały się właśnie w czasie, w którym dokonano się zmiana gabinetu angielskiego i że Granville nie chciał po prostu obarczać się zanadto pracą, a z drugiej strony nie chciał uprzedzać w akcyi swego następcy. Lord Stanley zebrał wszystkie zajęcia w Polsce w jasnym i treściwym *exposé*. Starał się głównie o to, aby same fakta świadczyły o sobie. Z uwagi na wątpliwości podniesione przez księcia d' Argyll co do autentyczności sprawozdań konsulów angielskich w Turcji, tudzież co do zarzutu tego księcia, że konsulowie angielscy w Turcji nie wydają sądu obiektywnego, oświadcza Stanley, że pomija najzupełniej wszystkie sprawozdania konsulów angielskich a opierać się będzie w dalszym swem przemówieniu na rosyjskich sprawozdaniach urzędowych tudzież na sprawozdaniach ambasadora amerykańskiego. Sami Rosyjanie przyznają, że nawracali mieczem i ogniem a ambasador amerykański Jewell konstatuje z konsulami angielskimi, że Rosyjanie pastwili się nad niewiastami i dziećmi, że wyliczał kobietom po sto knutów. Rosyjski *Goniec Urzędowy* przyznaje, że unicy zachowywali od wieków własny obrządek, że nie chcieli w sposób dobrowolny przejść na łono kościoła wschodniego, że bronili się przeciw przymusowi, że na wojska, które zostały wysłane w celu nawrócenia, rzucali kamieniami i że wystąpili z kijami przeciw wojskom uzbrojonym w broń palną i sieczną. Ten sam dziennik urzędowy przyznaje, że władze rosyjskie musiały użyć siły zbrojnej, która znowu musiała użyć broni palnej, co pociągnęło za sobą oczywiście przelew krwi. W obec takiego postępowania — powiada dalej Stanley — nie należy dziwić się, że już w styczniu 1875, mógł donieść *Goniec Urzędowy*, że 45 gmin liczących 50.000 dusz, przeszło na łono kościoła wschodniego. W ostatnich latach podnoszą ciągle rosyjskie sprawozdania urzędowe, że unicy są Rosyjanami, że należą do szczepu rosyjskiego, że są krwią i wiarą spokrewnieni z Rosyjanami i zapewniają ustawicznie, że nawrócenie tych Unitów na łono kościoła wschodniego, miało czysto kościelne znaczenie, nigdy zaś nie miało znaczenia politycznego lub narodowego. Pierwszemu twierdzeniu zadaje kłam tenor adresu. W tym adresie używany bywa z predylekcyą wyraz „biały car“, wyraz, którego nie używają Rosyjanie. (?) Lord Stanley domyśla się, że ten adres został ułożony przez rosyjskich urzędników pochodzenia tatarskiego lub czerkieskiego, pomiędzy którymi nazwa „biały car“ jest bardzo rozpowszechnioną. Zapewnienia, że w nawracaniu unitów nie odgrywały żadnej roli cele i względy narodowe, sprzeciwiają się dawniejszym zapewnieniom dzienników rosyjskich. Dawniej zapewniały te dzienniki, że polonizm da się najskuteczniej wykorzystać gnębieniem i prześladowaniem kościoła rzymskiego. Ustanowiony w r. 1872 wydział do ochrony i czuwania nad kościołem greckokatolickim, wydział, któremu przewodniczył ówczesny generał-gubernator hr. Berg, wyrzekł wyraźnie, że naleciałości łacińskie w obrządku greckim nie dadzą się pogodzić

Dr. Łubiński. Wiadomo ci, jaka kara czeka cię za tę zbrodnię. Czy żal ci życia twego?

Oskarżony (ze łzami w oczach): „Żal mi, ale za późno!”

Na zapytanie dr. Gryzieckiego odpowiedział Kowalski, że nie chodziło mu koniecznie o zamordowanie Fuchsa; byłby się nawet zadowolony, gdyby uderzenie jego było spowodowało tylko chwilową bezwładność umysłową napadniętego, bo chodziło mu głównie o zrabowanie pierwszego lepszego człowieka, byle tylko przysięść w posiadanie kilku centów.

Lekarze sądowi badający stan umysłowy oskarżonego, orzekli, iż w chwili popełnienia zbrodni nie działał pod wpływem obłądzenia umysłowego.

Przesłuchani świadkowie, głównie zaś p. Szudrawy, stwierdzili wszystkie zeznania Kowalskiego odnoszące się do napadu nocnego na drodze między Lwowem a Winnikami.

Werdykt i wyrok skazujący Kowalskiego na śmierć, podaliśmy wczoraj.

GOSPODARSTWO I HANDEL

**** Komitet wykonawczy** wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej, mającej się odbyć we wrześniu r. b. we Lwowie, poszukuje przedsiębiorcy, któryby za pewnym z góry oznaczonym wynagrodzeniem wziął na siebie przewiezienie okazów z dworców kolei żelaznych na plac wystawy, wypakowanie i ustawienie takowych, niemniej zapakowanie i przewiezienie z placu wystawy na dworce kolei żelaznych po zamknięciu wystawy. Mający chęć ubiegania się o powyższe przedsiębiorstwo zechcą się zgłosić do kancelaryj Komitetu wystawy (Zakład narodowy imienia Ossolińskich 6 piętro) celem przetrzeżenia szczegółowych warunków, a następnie nadesłać Komitetowi oferty swe najpóźniej do 1. lipca r. b.

Z TEATRU WOJNY

Lwów, 21 czerwca.

Obecność księcia Milana w Plojeszti dostarcza wątku do rozmaitych kombinacji dziennikarskich, między którymi pierwszą rolę odgrywa obecnie domniemany przechód wojsk rosyjskich przez Serbię. Rosyianie, według tych kombinacji, przeprawiliby się przez Dunaj pod Kładową a następnie wyruszyliby wzdłuż przez Serbię ku Niszowi obchodząc w ten sposób pozycje tureckie nad Dunajem i w górach bałkańskich. Wbrew doniesieniom poważniejszych dzienników podaje *Tagblatt* wiadomość, że pierwsze kroki do zrealizowania tego planu już są zrobione, Rosyianie bowiem wkroczyli 15 b. m. do Krajowy i obsadzają wkrótce całą Małą Wołoszczyznę. Zapisujemy te wieści nie dając im jednak wiary, ponieważ podobny plan Rosyjan pominąwszy już trudności politycznym, wydaje nam się nawet pod względem wojskowym zbyt ryzykownym i awanturkiem. Rosyianie wkraczając do Serbii musieliby być przygotowani na to, że Porta zaraz wypowiedziałaby wojnę Serbii. Kraj ten jest zupełnie zaleźniony, i w obecnej chwili posiada zaledwie tyle wojska ile do utrzymania wewnętrznej porządku koniecznie potrzeba. Musiałby więc wojska rosyjskie przedewszystkiem bronić Serbii od nowej inwazyi tureckiej, zadanie dla Rosyjan w tej chwili bardzo niewdzięczne, którego z pewnością by się nie podjęli. Ze względu na takie następstwa przechód wojsk rosyjskich przez Serbię wydaje się rzeczą wprost niepodobną.

Według telegramu z Ruszcuku spodziewają się Turcy, że Rosyianie już w tych dniach rozpoczną forsowanie przeprawy przez Dunaj. Woda na Dunaju bardzo szybko opada, a przy zbyt niskim stanie wody, przeprawa ciężkich dział i wozów na mostach pontonowych byłaby połączona z trudnościami. Tymczasem niektóre pisma zapewniają, że Rosyianie w jednym punkcie, mianowicie pod Matczynem, już się faktycznie przeprawili i usadowili na prawym brzegu Dunaju. Nie mogą tam jednak operować z powodu, że brzeg turecki na milę prawie w głąb kraju jest zalany. Ze Rosyjanie opanowali wyspę Ghecet czyli Ghiaet i że wzniesli tam baterie, wiemy oddawna, ale Ghecet nie leży właściwie na prawym brzegu Dunaju ale w łożysku tej rzeki w terenie inundacyjnym, który wysycha tylko w czasie długiej posuchy. Wtedy rzeczywiście można powiedzieć, że Ghecet jest już po tureckiej stronie, obecnie jednak zawsze jeszcze przdziela Rosyjan od Turków szeroki wał wodny, chociaż nie jest on właściwym korytem Dunaju.

Z azyatyckiego teatru wojny otrzymały dzienniki wiedeńskie wiadomość o

jakiejś wielkiej bitwie, która wypaść miała na niekorzyść Rosyjan. Wiadomość ta jest tak ogólnikową i niedokładną, że poprzestajemy na jej zapisaniu, oczekując przedewszystkiem potwierdzenia.

O pierwszych walkach na granicy albańskiej otrzymała *Pol. Corr.* następujące sprawozdanie od korespondenta swego ze Skodry 10 b. m.: „Jak już doniesiono telegrafem rozpoczął Ali Saib basza, komendant korpusu tureckiego w Albanii 3 b. m. kroki zaczepne przeciw Czarnogórcom, dowodzonym przez Bozo Petrowicza. Ali Saib miał do dyspozycji jedną tylko podstawę operacyjną, którą stanowią twierdze Podgoryca i Spuż jakoteż „kule“ i blokhaury po prawym brzegu rzeki Zety i na zachód od Velje i Malo-Brdo. Spuż mianowicie, którego właściwa forteca leży po lewym brzegu Zety, a ufortyfikowane przedmieście rozciąga się na prawym brzegu tej rzeki, mógł służyć za punkt wyjścia operacji, tem bardziej, że pobliskie w związku z Spużem stojące „kule“ *Derwiszbasza* i *Abdi basza* dominują zupełnie nad całą równiną czarnogórską aż do Martynicz. Nadto mógł Ali Saib oprzeć się o ufortyfikowane blokhaury Avnija i Alach-Venir, które są położone na prawym brzegu rzeki Zety. Rzeczywiście też wyruszył Ali Saib ze Spużu w 28 batalionów, korzystając ze wszystkich dogodności pozycji powyżej nakreślonej. Czarnogórcy oczekiwali nieprzyjaciela w dobrze zastronionych pozycjach. Z jednej strony opierali się o łańcuch gór utworzony przez Stenę i Oraze, z drugiej strony o swoje silne oszańcowania, wzniesione na wzgórzach aż po wieś Glisicę. Bozo Petrowicz kazał nadto ufortyfikować i silnie obsadzić wzgórze wysoczyki i kokoszewińskie położone między drogą spużską a Zetą. Także o pozycji maljackiej nie zapomniano. Trzeba nadto mieć na uwadze, że Czarnogórcy mieli w swych rękach cały powiat Kuczi-Drekalowice, z kąd ciągle zagrożają Podgorycy. Przeciw tak dobrze ustawionemu nieprzyjacielowi rozpoczął Ali Saib 3 b. m. ofensywę. Awangarda, złożona z 4 batalionów z 8 działami, obsadziła jeszcze tego samego dnia bez walki ważne wzgórze Rasselina-Glavica i Vukowa-Gomila. Dn. 4 bm. wysłał Ali Saib 10 batalionów i 4 tabory Albańczyków ku Nowoselu, które zaczęto ostrzeliwać z 6 dział. Petrowicz z swej strony rozpoczął ogień, poparty skutecznie silną wycieczką 4 batal. pod dowództwem Plamenacza. Tureckie wojska nieregularne po 5 godz. walecząc się pierwsze ustępować a za ich przykładem poszły wojska regularne, które mimo największych wysiłków czynionych przez sztab Ali Saiba nie chciały wytrwać na stanowisku. W końcu musiano zatrzeć do odwrotu, który wykonano najprzód do „kuli“ Serdar Ekrem a potem aż do Spużu, gdzie zorganizowano bataliony. Ali Saib nie dał jednak za wygraną, i zaraz na dzień następny 5 b. m. zarządził nowy atak. Udało mu się w tym dniu wyprzeć Czarnogórców i obsadzić wzgórze wysoczyki, maljackie i kokoszewińskie. Osiągnąwszy ten znaczny sukces, posunął się Ali Saib ku Martyniczom i zręcznym manewrem spędził Czarnogórców także z tej pozycji. Zdawało się, że Ali Saib ma już w swym ręku klucz do pozycji nieprzyjacielskich.

Ale powodzenie Turków nie długo trwało. Dnia 6 b. m. wykonał Bozo Petrowicz z całą swą siłą, wynoszącą około 16 batalionów skombinowany atak na pozycje tureckie Maljat i Kokoszewinę. przyczem przyszło do jednej z najkrwawszych walk, jakie kiedykolwiek w tych stronach były stoczone. Turcy zachęcani przykładem swych oficerów, dzielnie dotrzymywali placu, równie Czarnogórcy mimo stosów trupów, które pokrywały ziemię, nie ustępowali ani na krok. Waleczono z obu stron z ogromną zaciętością. Po kilkunastogodzinnym strzelaniu kazał Petrowicz swym Czarnogórcom iść do szturmów z białą bronią. Turcy zaczęli się chwiać, i w końcu zwycięstwo Czarnogórców było stanowcze. Wojska tureckie cofnęły się w nieładzie aż do Spużu, tylko częściowo ścigani przez nieprzyjaciela.

Ofensywa Ali Saiba pozostała na razie bez rezultatu. Straty tureckie były niestosunkowo wielkie. Mówią o 500 zabitych i 1400 rannych.

W kilka dni, jak wiadomo, ponowiły się walki w tych samych miejscach; Turcy kilkakrotnie zdobywali i tracili pozycje powyżej opisane, a dzisiejsze telegramy mówią znów o zdobyciu Martynicz przez Turków, czemu jak zwykle, zaprzeczają Czarnogórcy.

Wiadomość z Cetynii, jakoby zaprowiantowanie Niksicza odbyło się bez walki, okazuje się nieprawdziwą. Przed zaprowiantowaniem tej fortecy zmusił Sulejman basza Czarnogórców pod fortem Presjęką (w wąwozie duńskim) do bitwy i zadał im porażkę, w skutek której nastąpił z pod Niksicza do Ostroga. Zapatrzywszy fortecę w żywność, przeforsował wódz turecki w niedzielę wąwozy ostrogskie i wkroczył przez nie na terytorium czarnogórskie.

Turcy ponieśli w tych walkach dość znaczne straty ale dopięli celu, Czarnogórcy nie mniej uciekli a pełni ich odwrotu na Cetynię świadczy, że stracili siłę ofensywną.

OSTATNIA POCZTA

Węgierska deputacja regnikolarna uchwaliła 19 b. m. wytrwać przy pierwszym nuncyum i polecić dr. Falkowi wypracowanie odpowiedzi na nuncyum austriackie. Obie deputacje wybiorą podkomisyje celem nawiązania rokowań.

Sejm węgierski uchwalił kredyt 150.000 zł. na kosztą wystawy paryskiej. Zsednieni założyli *rotum separatum* przeciw kredytowi.

Porządek dzienny uchwalony przez Izbę wersalską dnia 19 czerwca 363 głosami przeciw 158, a zawierający wotum nieufności dla gabinetu ks. Broglie brzmi w dosłownym przekładzie:

„Zważywszy, że utworzony przez prezydenta Republiki dnia 17 maja gabinet pod przewodnictwem Brogliego, został powołany do steru wbrew woli większości, do której rządu parlamentarne winny się stosować, zważywszy, że gabinet ten od samego początku unikał wszelkiego oświadczenia ze strony reprezentantów kraju, zważywszy, że obalił administrację, aby wszelkimi możliwymi środkami wywrzeć nacisk na powszechne prawo wyborcze; zważywszy, że reprezentuje jedynie koalicję partji monarchicznych, koalicję ulegającą inspiracyom partji klerykałnej, zważywszy, że napady czynione od 17 maja na Zgromadzenie narodowe i podburzanie do naruszania ustaw puszca bezkarnie, zważywszy, że z tych wszystkich powodów grozi niebezpieczeństwem dla porządku i spokoju i jest przyczyną stagnacyi ruchu i interesów — oświadcza Izba, że gabinet ten nie posiada zaufania kraju.

Agence Générale Russe podaje, a rosyjski *Gonicc Urzędowy* bez zastrzeżeń powtarza następujący komunikat z datą 15 czerwca: „List wręczony lordowi Derbyemu przez hr. Szawałowa, ma na celu uspokoić Anglię co do jej interesów w Indjach. Rosyja tak jak zawsze stoi przy postanowieniu nierobienia żadnych przeszkód żegludze po kanale Suezkim i zatoce Perskiej, nie przestając w tym względzie szanować traktatów obowiązujących. Co do sprawy Bosforu i Dardanellów, rozstrzygnięcie jej zależy od ogólnego porozumienia Europy, ponieważ Rosyja oświadczyła, iż nie ma zamiaru sama jedna rozstrzygać tego zagadnienia. Atoli po za obrębem tego Rosyja nie wzięła na siebie żadnego zobowiązania ani wojennego ani politycznego, zatem niedokładne jest doniesienie niektórych gazet, jakoby Rosyja z góry oświadczyła się z gotowością ograniczenia się przy zawarciu pokoju, warunkami protokołu konferencyi konstancyńskiej.“

Z Warszawy piszą dnia 17 b. m. do *Corr. générale Austr.*: Co najlepiej dowodzi jak rząd rosyjski lekceważył sobie ogłoszenie dokumentów angielskich w sprawie unitów, i że postanowił iść dalej raz obroną pod tym względem drogą, — oto z nakazu synodu w Petersburgu, wychodzić będzie w Chełmie, począwszy od 1 (13) września, dycecyjalny dziennik, wspierany przez okręg szkolny warszawski roczną subwencją dwóch tysięcy rubli; będzie redagowanym, jak twierdzą, przez księży unickich „nawróconych“ i służyć będzie do propagandy prawosławnej religii (rosyjskiej). Rzecz dość ciekawa do stwierdzenia, że dzienniki rosyjskie zamiast ludzi jak zwykle przeciw Polakom i podawać w podejrzenie ich legalność i lojalność, wzięły sobie widocznie za zadanie od pewnego czasu, zapisywać każdą wskazówkę, mogącą świadczyć niby o nawróceniu (*so-disant conversion*, Polaków do sprawy rosyjskiej. Wskazówki te między innymi są następujące: udział w komitetach dla rannych, w datkach na ten cel w zakładaniu szpitali. Mianowicie podnoszą dzienniki rosyjskie jako fakt pocieszający (*réjouissant*), że wiele miast polskich prosi rząd o pozwolenie podniesienia z rezerwowych funduszy gminnych dość znacznych sum dla rannych. Rozumie się, że rząd przyjmuje przychylnie te prośby, które przedkładane są oczywiście carowi.“

Według informacji *Presse* oświadczyła Porta angielskiemu ambasadorowi, p. Layard, że nie myśli weale ograniczać się w sprawie ścigania statków rosyjskich na kanale sueskim.

Rząd grecki widział się według *Politische Correspondenz*; spowodowanym dla zabezpieczenia swego kraju od band rozbójniczych, wysłać oddział 2,200 piechoty i jazdy ku granicy tureckiej.

TELEGRAMY GAZETY LWOWSKIEJ

Nadwórna, 21 czerwca. Tej nocy wielki pożar nawiedził Nadwornę. Spaliło się 35 domów: 261 mieszkańców bez chleba i przytułku. (Jak się właśnie dowiadujemy, Namiestnictwo wysłało tam na pierwsze dorywcze wsparcie 150 zł. (*Przyp. Red.*)

Pilzno 21 czerwca. Od wczoraj godziny pół do jedynastej w nocy sroży się pożar w naszym mieście. Kościół, plebania, starostwo, rada powiatowa, notaryat, apteka i 10 domów prywatnych padło ofiarą płomieni. Ogień dotąd nie ugaszony. Dwadzieścia rodzin straciło całkowite swe mienie.

Berlin, 20 czerwca. Według *Prov. Cor.* cesarz przed wyjazdem do Ems wezwał żegnających go członków gabinetu do zgodnego i energicznego wystąpienia przeciw destrukcyjnym dążnościom na kościelnym i społecznym polu.

Ten sam dziennik podnosi, że obecność cesarza rosyjskiego w Rumunii przyczyniła się widocznie do stłumienia zapędu wojennego Serbii.

Petersburg, 20 czerwca. Biuletyn od armii kaukaskiej z 19 czerwca donosi: Dnia 17 czerwca zaczęto z 25 dział bombardować forty Karsu, Karadagh i Arab-Mukhlis. Dwudniowa strata Rosyjan wynosi tylko 2 zabitych i 14 rannych. Według doniesień z Karsu Turcy stracili 15 czerwca 200 zabitych i 250 rannych. Walka sprawiła na załodze tureckiej głębokie wrażenie.

Generał Tergussakow wyruszył z Serdekan ku Köpriköi. Kolumna generała Alechazowa rekognoskując pod Otschemtschiry-Mokwa nie spotkała tam wojsk tureckich.

Z Plojeszti donosi biuletyn urzędowy 19 czerwca: Wczoraj 200 Turków wylądowało pod Turnu-Magurelli i zabrało pasażerów byddo Rumunów, które jednak żołnierze rosyjscy odebrali. Turcy cofnęli się straciwszy 8 ludzi. Rosyianie mają dwóch rannych.

Petersburg 20 czerwca. Biuletyn urzędowy z Marzy donosi: Dwie rosyjskie kompanie rekognoskując okolice między Bajazydem a Wanem starły się z tureckimi wojskami nieregularnymi, które zostały odparte.

Paryż, 20 czerwca. Według doniesień Agencji Havasa reprezentanci zagranicznych mocarstw mianowicie generał Craldini i ks. Hohenlohe gratulowali księciu Decazes z powodu jego ostatnich pokojowych oświadczeń w Izbie.

Wersal, 20 czerwca. W senacie odczytano sprawozdanie Depeyra z wniosków w rozwiązaniu Izby deputowanych. Nagłość sprawy zawotowano, ale na żądanie lewicy odroczone rozprawy do jutra.

Cetynje, 20 czerwca. Dziś stoczono krwawą walkę pod Spużem. Armia Ali Saiba baszy została przez Bozo Petrowicza zupelnie pobita. Szczegóły jeszcze nieznan-

Konstantynopol, 20 czerwca. Biuletyny armii tureckiej w Czarnogórze stwierdzają zaprowiantowanie Niksicza, zajęcie wysokiego Ostroga, ciągłe posuwanie się naprzód Ali Saiba baszy,

zajęcie wzgórz Martynice i Gurowicy po walce gwałtownej, w której Czarnogórcy wielkie ponieśli straty. Mehmet Ali zajął dwa okręgi czarnogórskie.

Abchazowie poparci przez flotę turecką pobili Rosyjan w czwartek pod Ozamezara.

Bośniacy powstańcy w okręgach Berke i Baniałuka zostali pobici.

Depesze z Erzerum donoszą o nowych nieznacznych potyczkach pod Topra-Kaleh.

Wiedeń 21 czerwca. (Tel. pryw.)

Wiadomości o klęskach poniesionych przez Czarnogórców, i o groźnym już bliskim zajęciu Cetenji przez Turków, wywołały tu wczoraj formalną panikę na giełdzie, gdyż z wieściami temi łączono zarazem pogłoski, że Rosyja a nawet sama Czarnogóra udała się do Austrii, wzywając pomocy i ratunku. Jakby na dobitkę popłochu prasa węgierska doniosła o wrzeczonych przygotowaniach wojskowych ze strony Austrii. Wszystkie te wieści niepokojące, znalazły dziś głośnie echo w tutejszych dziennikach, które zamieszczając alarmujące artykuły, mówią również o krokach wojskowych Austrii i o wystawieniu dwóch korpusów, jednego w Siedmiogrodzie, drugiego na granicy serbskiej.

Wiedeń, 21 czerwca. (Tel. pryw.)

Dzisiejsze dzienniki zajęte są sensacyjnymi pogłoskami i przypuszczeniami. Fremdenblatt wywodzi, że dyplomatyczne środki wystarczą do ograniczenia i określenia rezultatów wojny (für Fixierung Kriegsergebnisse), ale nie wystarczą do ujęcia w karby samego przebiegu wojny. Mniema Fremdenblatt, że z mobilizowanie i ustawienie dwóch korpusów pod komendą Molliniego i Rodicza są niezbędne. Wymaga tego stanowczo ochrona interesów austriackich. Krok ten Au-

stryi nie będzie miał na celu zaczepnych celów ale czysto obronne. Ma on wypowiedzieć głośno przestrożę: Noli me tangere!

Fremdenblatt nie uważa sytuacji Czarnogórców za tak rozpaczliwą. Presse przestrzega przed pogłoskami, które dreszczem trwogi padły na giełdę (Börsegrusel) i występuje przeciw wieściom, jakoby hr. Leininger miał otrzymać misję ratowania Czarnogóry od katastrofy.

Wiedeń 21 czerwca. (Tel. pryw.)

W tutejszych kołach polskich nastąpiły nowe aresztowania.

Vaterland oświadcza, że ostatni artykuł o adresie Riegera do Aksakowa wyszedł z pod pióra Clam-Martinitza. Vaterland powtarza ten artykuł pod tytułem: „Pielegnowanie narodowości i jej ograniczenie.“ Według Neue freie Presse dotychczasowe obrady w sprawie oszczędności w gospodarstwie państwowym wykazały możność zaoszczędzenia 6 milionów rocznie.

Wiedeń, 21 czerwca. (Tel. pr.)

Korespondent rumuński Pol. Cor. donosi, że ks. Karol domaga się dla siebie osobistej komendy armii rumuńskiej, na co Rosyja nie chce się zgodzić. W skutek tego plan kooperacji łatwo może się rozbić.

Na domaganie się rumuńskich mężów stanu, aby Rosyja już teraz zagwarantowała udzielną Rumunię, odpowiedzieć miał ks. Gorczakow: Mes enfants, vous voulez être independants? Vous l'etes; vous pouvez faire ce que vous voulez; c'est votre affaire. (Moje dziatki, chcecie być niezawisłymi; jesteście niezawisłymi; możecie robić, co wam się podoba; rzecz to wasza a nie moja.)

Don Carlos przybył do Bukaresztu.

Paryż, 21 czerwca. Journal

Officiel ogłasza dekret prezydenta, który upoważnia ministra skarbu do emisji obligacyj skarbowych. Obligacje te będą opiewały na 500 franków

z procentem 20 fr. Procent płacony będzie półrocznie. Obligacje będą ściągane w drodze losowania. Uzyskana suma użyta będzie na uiszczenie zobowiązań państwowych i na ubezpieczenie robót publicznych. Obligacje wydawane będą od dzisiaj.

Konstantynopol, 20 czerwca.

Izba będzie zamknięta prawdopodobnie 28 b. m.

Połączenie się korpusów Ali Sahiba baszy i Sulejmana baszy w Czarnogórze spodziewane jest w najbliższym czasie.

Kars wytrwale odiera ataki rosyjskie.

Ozerkiesi przepławili się zeszłej nocy przez Dunaj i zabrali Rumunom bydło.

Książę Hassan zrobił wczoraj wizytę Layardowi i był dziś na obiedzie u sułtana.

Odpowiedzialny redaktor Władysław Łozinski.

Wykaz osób zmarłych

w czasie od 1 do 10 czerwca 1877. Czarkawski Bazyli, szynkarz, l. 46, na gruźlicę. — Götler Franciszek, dziecię zarobnika, l. 2, na kur. — Etinger Pinkas, dziecię kupa, 6 tygodni, na drgawkę. — Mordche Abraham, służący, l. 17, na tyfus. — Herzog Emil Józef, syn telegrafisty, l. 5/12, na ospę. — Zalewska Zygmunta, córka emerytowanego adw. — Sanoczek Aleksa, żołnierz stadniny wojskowej, l. 21, na tyfus. — Hermańska Karolina, służąca, l. 29, na porażenie serca. — Winiarski Antoni, dziecię Jozorey więzień, l. 2, na kur. (Dokończenie nastąpi.)

Przyjechali do Lwowa

dnia 21 czerwca 1877.

Hotel George'a

Pp. W. hr. Dzieduszycki z Jezupola. K. Schmelzer z Sanoka.

Hotel Angielski.

Pp. S. hr. Konarski z Dubiecka. W. hr. Miączyński z Wołynia. G. Giedroye ze Stryja. A. Łucki z Sarny. Dr. J. Barbar ze Stryja. O. Katz z Wiednia. W. Bielnicki z Rosyji.

Hotel Europejski.

Pp. Dr. M. Trachtenberg z Tarnopola. A. Dowiez z Czarkaszczyzny. H. Krajciński z Podwołoczysk. A. Leszczyński z Zabłodec.

Cennik lwowskiej izby handlowej przemysłowej. Lwów, dnia 20 czerwca 1877.

Table with 3 columns: Item description, Price, and Unit. Includes sections for 1. Akcje za sztukę, 2. Listy zast. za 100 zł., 3. Listy dłużne za 100 zł., 4. Obligi za 100 zł., 5. Losy Miasta Krakowa, 6. Monety.

Kurs giełdy wiedeńskiej. dnia 18 czerwca 1877.

Table with 2 columns: Description of securities and their current market price. Includes 1. Dług Państwa, 2. Obligacje, 3. Inne pożyczki publiczne, 4. Akcje.

Table with 2 columns: Description of various bank and exchange rates and their current market price. Includes Kol. Kar. Ludwika, Lwow. Czern. koleji, Gal. zakł. kred. ziem., etc.

Hotel Langa. Pp. br. Bülów z Przemyśla. Dr. Marmarosch z Czerniowiec. I. Leibowitz z Brodów. J. Janik z Wiednia. Odjechali ze Lwowa. Pp. S. hr. Koziebrodzki do Chlebowa. O. hr. Orłowski do Przemyśla. H. br. Poten do Łahodowa. W. Tebinka do Drohobczyża. C. Kozłowiecki do Majdanu. J. Trzeciak do Rakowiec. Sposprzeżenia meteorologiczne z dnia 20 czerwca 1877, godz. 7 rano.

Pociągi kolejowe. Przychodzą do Lwowa. Z Krakowa: o godzinie 5 minut 30 rano (pociąg pospieszny); o godzinie 9 m. 25 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 10 min. 35 przed południem (pociąg mieszany). Z Podwołoczysk: (na dworzec lwowski główny): o godz. 10 min 33 wieczór (pociąg pospieszny); o godz. 8 min 25 rano (pociąg osobowy); o godz. 3 min. 43 po południu (pociąg mieszany). Z Czerniowiec: o godzinie 9 minut 55 wieczór (pociąg pospieszny); o godzinie 3 minut 40 rano (pociąg mieszany); o godzinie 2 minut 50 po południu (pociąg mieszany). Z Stanisławowa: (na Stryj): o godzinie 7 min. 58 wieczór (pociąg nr 2); o godz. 8 min. 52 (pociąg nr. 4); Z Podwołoczysk: (na dworzec w Podzamczu): o godzinie 2 minut 54 rano (pociąg osobowy); o godzinie 3 min. 8 po południu pociąg mieszany; Odchodzą ze Lwowa. Na Krakowa: o godzinie 11 min. 3 przed północą (pociąg pospieszny); o godz. 4 min. 40 rano (pociąg osobowy); o godzinie 4 minut 45 po południu (pociąg mieszany). Do Podwołoczysk: (z głównego dworca): o godzinie 6 min. — rano. (pospieszny); o godzinie 10 min. 37 wieczór (pociąg osobowy); o godz. 11 minut 45 w południe (pociąg mieszany). Do Podwołoczysk: (z Podzamczu): o godz. 11 minut 4 wieczór (pociąg osobowy); o godzinie 12 minut 11 w południe (pociąg mieszany). Do Stanisławowa: (na Stryj): o godzinie 6 minut 5 rano (pociąg nr. 1); o godz 5 minut 10 wieczór (pociąg nr. 3). Pory niniejszego rozkładu jazdy odnosa się do pociągów pszczyńskiego, godz. 12 w Powsze odpowiada godz. 12 m. 20 we Lwowie.

Table with 2 columns: Description of exchange rates and their current market price. Includes Kurs złoty, Kurs wiedeński, Jednolity dług państwa w banknotach, etc.

Dziennik Urzędowy.

(3431) Erkenntnisse. Das k. k. Landes- als Strafgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft in Folge des Beschlusses vom 1 Juni 1877, B. 13992, zu Recht erkannt: Der Inhalt des Leitartikels mit der Aufschrift "Dem Präsidenten des slavischen Comité in Moskau Herrn Ivan Sergéjewic Alfakof wurde Namens der böhmischen Landtagsabgeordneten die folgende an die slavischen Comité's in Rußland gerichtete Adresse abgeben" in der Zeitschrift "Politik" (Morgenausgabe) Nr. 146 vom 29 Mai 1877 begründet den Thatbestand des in den §§ 58 u. 59 c St. G.

bezeichneten Verbrechens des Hochverrathes u. wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund der §§ 489 und 493 St. P. O. das objective Verfahren eingeleitet, die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten und die Vernichtung der mit Beschlagnahme belegten Exemplare verordnet. Das k. k. Landes- als Strafgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft in Folge des Beschlusses vom 1 Juni 1877, B. 13994, zu Recht erkannt: Der Inhalt des in der Anbrif "Telegramme" unter dem Schlagworte "Wien, 29

Mai (Priv.-Tel.)" abgedruckten Artikels in der Zeitschrift "Politik" (Abendausgabe) Nr. 146 vom 29 Mai 1877 begründet den Thatbestand des im § 63 St. G. bezeichneten Verbrechens der Majestätsbeleidigung und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund der §§ 489 und 493 St. P. O. das objective Verfahren eingeleitet, die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten und die Vernichtung der mit Beschlagnahme belegten Exemplare verordnet. Das k. k. Landes- als Strafgericht in Prag hat auf Antrag der k. k. Staatsanwaltschaft

in Folge des Beschlusses vom 7 Juni 1877, B. 14536, zu Recht erkannt: Der Inhalt des Leitartikels mit der Aufschrift "Das Vaterland und die Presse" in der Zeitschrift "Politik" Nr. 152 vom 4 Juni 1877 begründet den Thatbestand des in dem § 305 St. G. normirten Vergehens gegen die öffentliche Ruhe und Ordnung und wird daher unter gleichzeitiger Bestätigung der verfügten Beschlagnahme auf Grund der §§ 489 u. 493 St. P. O. das objective Verfahren eingeleitet, die Weiterverbreitung dieser Druckschrift verboten und die Vernichtung der mit Beschlagnahme belegten Exemplare verordnet.

GALICYJSKI

Zakład Zastawniczy i Kredytowy

w gmachu teatralnym przy ul. Teatralnej na dole

podaje do powszechnej wiadomości, że

z dniem 16 czerwca 1877 r. otwiera

ODDZIAŁ ZASTAWNICZY

i udziela pożyczek w myśl regulaminu zatwierdzonego reskryptem c. k. Namiestnictwa z dnia 11 czerwca 1877 r.

na zastaw:

- wszystkich już do użytku przeszłych ruchomych przedmiotów wartościowych;
- drogich kamieni, wyrobów ze złota i srebra i innych drogich kruszców;
- towarów gotowych do konsumpcji jeszcze nie przeszłych, produktów przemysłu i przedmiotów handlu.

Pożyczka spłacana być może albo w całości przy upływie terminu, lub też w równych ratach miesięcznych albo tygodniowych.

Bliższe objaśnienia co do poboru procentów i kosztów, powzięte można w biurze oddziału zastawniczego, gdzie też regulamin i tabele procentów i kosztów do przejrzania służą.

Godziny urzędowe są: w dnie powszednie od 9 rano do 3 po południu, w dnie świąteczne od 8 do 10 rano.

(3317 8-15)

Dyrekcya.

KSIĘGARNIA

GUBRYNOWICZA i SCHMIDTA

we Lwowie

przyjmuje przedpłatę na

„BLUSZCZ”

PISMO TYGODNIOWE ILUSTROWANE
z modami dla kobiet.

Cena kwartalna we Lwowie złr. 3.—

„ „ z przesyłką na prowincję „ 3.80

L. 1196.

(3390 2-3)

Obwieszczenie.

W celu wydzierżawienia gminie Złoczowa przesiadującego prawa propinacji od wódki i innych spirytusowych napojów jako też i piwa, na czas od 1go stycznia 1878 do końca grudnia 1880, z ceną fiskalną 38.692 zł. a. w. odbędzie się w urzędzie gminnym miasta Złoczowa na dniu 19 lipca rb. a w razie nieprowadzenia 2 i 16 sierpnia 1877, każdym razem o godzinie 3ej z południa publiczna licytacja, do której wszystkich wydzierżawienia chęć mających z tem oznajmieniem się zaprasza, iż licytanci 10 proc. zakład przed rozpoczęciem licytacji do rąk komisji licytacyjnej złożyć będą mieli, zaś bliższe warunki dzierżawy w urzędzie gminnym w ciągu godzin urzędowych przegladnąć mogą.

Dla ułatwienia konkurencji przyjęte będą również oferty pisemne, które oprócz

imiienia i nazwiska, zatrudnienie i miejsce pobytu oferenta przez tegoż podpisane, zakład rzeczowy i dokładne oznaczenie ceny ofiarowanej tak cyframi, jako też literami, tudzież oświadczenie jako onemu warunkowi licytacji są dobrze znane, a on tymże się poddaje, zawierać powinny.

Od zwierzchności miasta

Złoczów, dnia 8 czerwca 1877.

Nauczycielka,

młoda, posiadająca język francuski doskonale, ponieważ z matki Francuzki, język niemiecki, polski i muzykę; posiada rekomendacje zaenych domów; **poszukuje umieszczenia.**

Bliższa wiadomość w biurze Pani *Witoszyńskiej*, w Rynku l. 26, III piętro, we Lwowie.

(3455 1-2)

L. 934.

C. k.

Galicyjska Kolej

uprz.

Karola Ludwika.

(3360 2-2)

Obwieszczenie.

Z dniem 1 lipca 1877 r. wejdzie w życie Dodatek I. do taryf lokalnych kolei Karola Ludwika, zawierający odmienne „taryfy stacyjne” dla Wieliczki; — nabyć go można w biurze komercyjnym dyrekcji ruchu we Lwowie i w ekonomacie zakładu w Wiedniu.

Wiedeń, w miesiącu czerwcu 1877.

Generalna Dyrekcya.

Medalem zasługi na wystawie światowej w Wiedniu r. 1873.

Wielkim
Medalem srebrnym

r. 1875

w Linzu.

W Mistek

r. 1876.

Państwowym

MEDALEM

r. 1875.

W Amstetten

wielkim

Medalem srebrnym

udekorowana „PIERWSZA FABRYKA POWOZÓW w Najtyczan“

JANA BERGERA I SYNA.

Podpisani mają zaszczyt zawiadomić niniejszem Wys. Szlachtę i Szanowną P. T. Publiczność, że *urządzili we Lwowie przy ulicy Pańskiej, w domu Wgo Henryka Glixellego Nr. 23 (gdzie apteka pana Władysława Teppy)*

SKŁAD NAJNOWSZYCH POWOZÓW.

Za piękność i gustowność fasonu, jak najsumienniejsze a zarazem eleganckie i trwałe wykonanie robót po cenach jak najumiarkowańszych, ręczy zaszczytne uznanie kraju i zagranicy, którem firma nasza od lat 25 się pociecha.

Zwracamy zarazem uwagę, że przyjmujemy większe *reparacje powozów* i takowe w jak najkrótszym czasie i jak najtaniej wykonujemy we fabryce naszej. Polecając się łaskawym względem Obywatelstwa krajowego, upraszamy o łaskawe zgłoszenia.

Z najgłębszym szacunkiem

JAN BERGER I SYN,

(3273 2-2)

właściciele „Pierwszej Fabryki Powozów Najtyczańskich.“

CEMENT.

(1710 9-10)

Krajowa Fabryka

Portland Cementu

W. Struszkiewicza i B. Długoszowskiego

stacya kolei Arcyksięcia Albrechta:

Dolina, poczta *Weldzisz,*

polecą cement po nadzwyczaj niskich cenach.

Główny skład we Lwowie u

Jana Schumana, plac Maryacki l. 9.

Księgarnia GUBRYNOWICZA i SCHMIDTA we Lwowie

Książki na nagrody

Książki na nagrody

polecą w znacznym wyborze księgarnia

Gubrynowicza i Schmidta

we Lwowie.

Utrzymuje również wielki wybór **obrazków Świętych, książek do modlenia**, w różnych oprawach, **dzielka ludowe i naukowe** różnej treści, odpowiednie *na premie* dla młodzieży.

Katalogi rozsyła na żądanie, jak również same dzieła do wyboru; ceny i warunki jak najprzystępniejsze.

Książki na nagrody

Obrazki Świętych, książki do modlenia.

(3357 2-2)

Ogłoszenie licytacji.

Oddział zastawniczy
galicyjskiego BANKU kredytowego

ulica Wałowa l. 4,

podaje do ogólnej wiadomości, iż zapadłe do dnia 30 kwietnia 1877 r. zastawy w dniach 10 i 11 lipca 1877 r., w godzinach od 9 do 3, przez publiczną licytację (w myśl §. 59 statutu) najwięcej dającym za gotówkę sprzedane zostaną.

Lwów, dnia 21 czerwca 1877.

(3454 1-3)